

Sygn. akt I USK 151/21

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z odwołania H. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
o wysokość emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 czerwca 2021 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 października 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 23 października 2019 r. oddalił apelację H.M. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 14 listopada 2018 r., oddalającego wniesione przez niego odwołanie od decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 17 marca 2016 r., odmawiającej ubezpieczonemu H. M. przeliczenia emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ brak było podstaw do obliczenia emerytury w myśl art. 110a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W wywiedzionej od powyższego wyroku skardze kasacyjnej odwołujący się podniósł zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego, przez błędną wykładnię art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z

Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 120 ze zm.), polegającym na nieuwzględnieniu okresu pracy po nabyciu przez skarżącego prawa do emerytury od dnia 1 lipca 1985 r. do dnia 31 sierpnia 1985 r., co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia, że rok ten nie może być uwzględniony przy wyliczeniu współczynnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia i było podstawą oddalenia apelacji przez Sąd drugiej instancji.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, przez uwzględnienie apelacji odwołującego się; ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu oraz zasądzenie na rzecz pełnomocnika skarżącego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na jej oczywistą zasadność. Sąd drugiej instancji dopuścił się bowiem rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego, polegającego na tym, że nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu pracy po nabyciu przez niego prawa do emerytury od dnia 1 lipca 1985 r. do dnia 31 sierpnia 1985 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej, jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W konsekwencji tego, w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym między innymi na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego

wyvodu prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Ustawodawca konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) oraz obowiązek przedstawienia wniosku przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przesłanki przedsądu.

Stawiając tezę o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, skarżący wskazał na rażące naruszenia przepisów prawa materialnego przez Sąd drugiej instancji, polegające na nieuwzględnieniu ubezpieczonemu okresu pracy po nabyciu przez niego prawa do emerytury od dnia 1 lipca 1985 r. do dnia 31 sierpnia 1985 r.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd Apelacyjny szczegółowo wskazał, dlaczego wniosek odwołującego się o przeliczenie wysokości pobieranego przez niego świadczenia emerytalnego na podstawie art. 110a ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie został uwzględniony. Wyjaśnił, że ubezpieczony uzyskał świadczenie emerytalne od lipca 1985 r., a jedynym okresem zatrudnienia po uzyskaniu świadczenia emerytalnego był okres od 1998 r. do 2001 r. i tylko z tego okresu można było uwzględnić najkorzystniejsze zarobki, które można

doliczyć przy obliczaniu najkorzystniejszych 20 lat. Sąd przyjął najkorzystniejszy wariant obliczony dla ubezpieczonego przez biegłego, przy uwzględnieniu zarobków porównawczych. Z przyjętego do wyliczenia WWPW z okresu 20 lat kalendarzowych usunął okres najmniej korzystny i zastąpił go najkorzystniejszym okresem po przyznaniu świadczenia. Przy takich wyliczeniach wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony z 20 najlepszych lat wyniósł 244,22%, a w drugim wariancie 245%, czyli poniżej 250%, uprawniających do przeliczenia świadczenia w trybie art. 110a ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wobec powyższego, Sąd odwoławczy doszedł do przekonania, że na gruncie powołanego przepisu brak było podstaw do ponownego przeliczenia świadczenia emerytalnego wnioskodawcy (k. 7 uzasadnienia wyroku). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie przedstawił żadnej argumentacji wskazującej na kwalifikowane naruszenie prawa materialnego przez Sąd drugiej instancji przy ferowaniu zaskarżonego wyroku.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.